

СТАНОВИЩЕ

От: *проф. д-р Юлия Трифонова Йоргова-Форд, Бургаски свободен университет*
Научна специалност „Социално управление“,
Професионално направление 3.7 Администрация и управление

Относно: конкурс за професор по професионално направление 3.8. Икономика, (Микроикономика, макроикономика, човешки капитал) в Бургаски свободен университет.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на Центъра по икономически и управленски науки на БСУ, ДВ бр. 25/26.03.2021 г., стр. 137.

2. Кратка информация за кандидата в конкурса

Доц. д-р Мария Иванова Нейчева е единствен участник в конкурса.

Придобива степен „доктор“ по научна специалност 05.02.01 „Политическа икономия (Обща икономическа теория)“ през 2008 г. Академичната длъжност „доцент“ заема от 2013 г. Доц. д-р Нейчева притежава богат преподавателски и практически опит. През годините е била хонорувана асистент в УНСС – София и Бизнес колежи, експерт в бизнес организации, а от 2003 г. е редовен преподавател в БСУ. В момента изпълнява и втори мандат като Зам.-декан на Центъра по икономически и управленски науки на БСУ. Участник е в множество международни, национални и университетски научно-изследователски и образователни проекти. Доц. д-р Нейчева е носител на високи отличия за своята работа като преподавател и участник в дейности по проекти.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Количествени изисквания

От представените документи по конкурса могат да се направят следните констатации по отношение на изпълнението на Националните минимални изисквания и Допълнителните изисквания на ЦИУН на БСУ за заемане на академичната длъжност „професор“:

- преизпълнени са Националните минимални изисквания като е отчетена обща сума от 790 точки при изискуем минимум от 550 точки;
- след придобиване на ОНС „Доктор“ кандидатът е отработил 3233 ч. при изискване от 2000 ч.;
- издадени са 3 монографични труда с общ обем от 46 изд. коли при изискване за 2 с обем от 25 изд. коли;
- издадени са 2 учебника и 1 учебно помагало при изискване за 2 учебника;
- с общо 28 публикации след ОНС „доктор“, от които 9 извън България, както и с участието в 6 проекта и ръководството на 2 от тях и по тези показатели се надхвърлят многократно количествените изисквания.

3.2. Качествени изисквания

Високото качество на научната продукция и изследователската дейност на доц. д-р Мария Нейчева е неоспоримо и е получило признание не само у нас, но и в чужбина. В подкрепа на това твърдение могат да се приведат следните факти:

- 3 студии (1 самостоятелна и 2 в съавторство), публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus);
- 9 цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus);
- награда на МОН за качествено изпълнение на международен образователен проект под ръководството на доц. д-р Нейчева - интензивна програма „Стратегически бизнес решения в рискована и бързопроменяща се среда“;
- член и председател на научни журита по докторски и хабилитационни процедури в БСУ и други ВУЗ;
- разработване на нови учебни курсове и програми за ОКС „бакалавър“ и „магистър“.

Представените материали по конкурса позволяват констатацията, че кандидатурата на доц. д-р Мария Нейчева отговаря напълно на задължителните условия по ЗРАСРБ, както и на допълнителните изисквания на ЦИУН на БСУ, свързани с учебната и научноизследователската дейност.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Доц. д-р Мария Нейчева е високо ценен и много уважаван от колеги и студенти преподавател в БСУ. През годините е провеждала учебни занятия в ОКС „Магистър“ и ОКС „Бакалавър“ по дисциплините „Микроикономика“, „Макроикономика“, „Управленска икономика“ и др.

Резултатите от регулярно провежданите анкети със студенти за качеството на обучение в БСУ неизменно поставят доц. д-р Нейчева в челните позиции по отношение на методика на преподаване, удовлетвореността от курсовете, които води и др. Високо може да бъде оценена и работата и по подготовка на материалите и участието и в акредитационните процедури на ЦИУН.

Всичко това дава основание да се направи заключението, че доц. д-р Мария Нейчева притежава необходимите за заемането на длъжността „професор“ преподавателски компетенции и опит.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

За участието си в конкурса доц. д-р Мария Нейчева е представила общо 20 публикации, от които: 2 самостоятелни монографии; 1 самостоятелна студия и 4 в съавторство, от които 3 в издания в Scopus; 11 научни статии и доклади, от които 1 в Scopus; 1 учебник и 1 учебно помагало.

Преобладаващата част от представените трудове са насочени към изследване на човешкия капитал и по-специално на връзките между образованието – пазара на труда - икономическия растеж, което е по темата на конкурса, но научните интереси и търсения на кандидата далеч не се ограничават само в тази област.

Основният хабилитационен труд по конкурса - монография с наименование „Човешки капитал, икономически растеж, пазар на труда: теоретични парадигми срещу емпирични доказателства“ е завършено авторско изследване с безспорни научно-приложни приноси.

Посветено е на особено актуален и важен проблем – нарастващата роля на човешкия капитал като основен фактор за развитие на съвременните икономики. В монографичния труд е постигната целта на автора да систематизира основни теоретични постановки и представи емпирични доказателства за влиянието на човешкия капитал и интелектуалния потенциал на населението върху съвкупната икономическа активност и динамика. Специално внимание в изследването е отделено на (не) съответствията между придобита и изисквана квалификация на заетите и влиянието им върху растежа и особено на първостепенната роля на качеството на образованието. Като част от достойнствата на труда считам, че може да се посочат направените въз основа на резултатите изводи и препоръки относно предизвикателствата пред образователната политика в нашата страна.

Втората монография, озаглавена „Икономика на многонационалната корпорация: предпоставки, практики, последици“ представя избрани въпроси относно многонационалните корпорации през призмата на икономическата теория. Съчетавайки теоретичната и практико-приложната насоченост в своето изложение, авторът привежда примери, статистически данни и резултати от емпирични изследвания на реални процеси в международното производство.

Без да бъдат коментирани детайлно, останалите представени в конкурса научни трудове на кандидата показват, че са резултат на задълбочени научни и научно-приложни изследвания в областта на икономиката.

Доц. д-р Мария Нейчева е много добре позната и приета от българската и международната научна общност, за което свидетелстват приложените в документите по конкурса доказателства за цитирания на нейни трудове, включително и в научни издания, реферирани и индексирани в Scopus.

Като обобщение - представените за рецензиране научни трудове на доц. д-р Мария Нейчева отговарят напълно на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.8 „Икономика, (Микроикономика, макроикономика, човешки капитал)“ в БСУ.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата

Приемам заявените от доц. д-р Мария Нейчева научни и научно-приложни приноси. Считам, че те са достоверни, значими и се съдържат в представените научни трудове. Постигнатото от кандидата потвърждава задълбочените му познания и способности за изследване и решаване на научни и практически проблеми в областта на икономиката.

В подкрепа на това могат да се посочат приносите в: доразвиване на неокласическият модел на растежа с човешки капитал, разработен от Менкю, Ромър и Уейл и емпиричната му оценка при липса и при наличие на ограничения върху параметрите в модела за новите страни членки на ЕС от Централна и източна Европа и Исландия; изграждането на теоретична рамка за каналите и механизмите на влияние на квалификационните несъответствия върху съвкупния продукт; систематизацията на основните теоретични постановки в сферата на многонационалното предприятие и анализ на обхванат емпиричен материал за преките чуждестранни инвестиции и прилаганите практики в дейността на многонационалната корпорация и др.

7. Критични бележки и препоръки

Към представените за участие в конкурса трудове нямам критични бележки и въпроси. Препоръчвам на доц. д-р Нейчева по-смело да споделя богатия си опит с по-млади колеги, чрез поемане на ръководството на докторанти в БСУ и други ВУЗ.

8. Заключение

На основание на направените оценки на представените научни трудове, учебно-преподавателската дейност и основните научни и практико-приложни приноси на доц. д-р Мария Нейчева може да се твърди, че те напълно удовлетворяват изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за РАС на БСУ.

Посочената цялостна висока оценка ми дава основание категорично да подкрепя кандидатурата на доц. д-р Мария Нейчева за присъждане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.8. Икономика (Микроикономика, макроикономика, човешки капитал).

16.07.2021 г.
гр. Бургас

Подпис:
/проф. д-р Юлия Йоргова/